

Anello Popera

aneb chvíli jsem Rakušan a chvíli zas Ital

Každý máme nějaké své oblíbené cesty a cesty vysněné. Já měl okruh Popera v merku již mnoho let, ale při našich pravidelných zářijových zájezdech nás vždy svazovalo příjemné ubytování i roztočené pivo od úmyslu vydat se na dvoudenní přechod. Letos nám okolnosti, hlavně odevzdání našich nejmilejších babičce, určily termín pro možný výlet na půlku srpna, v hlavní dolomitické sezóně. Je to samozřejmě čas, kdy se jednotliví ubytovatelé předhánějí s nabídkami laciného kvalitního ubytování, a tak poté, co jsem nepochodil v oblíbených destinacích, vytočil jsem číslo do San Lorenza, kde mi babka nabídla týdenní bydlení s omezením, že sobotní noc je obsazená. Okamžitě jsem pochopil, že je to znamení, jak by řekl klasik, a ihned souhlasil. Ne tak eL, zvláště poté, co jsem začal shánět mačky a cepín. Nenalákala ji ani představa, že sobotní noc přečkáme na chatě Carducci, která je sice také plná, ale na nouzové posteli nás snad ubytují.

Charakteristické místo okruhu

Ale vraťme se k titulku a podtitulku vyprávění. Okruh (anello) Popera je dvoudenní okružní cesta okolo vrcholů Giralba, Popera a cima Undici, ke kterým jsem si přidal i Crodu Rossu neboli Rotwand. Francouz Pascal Sombardier v knize „Dolomity – nejkrásnější ferraty“, a to dokonce s podtitulkem „seřazené podle náročnosti“, dává okruhu 24. místo z jednatřiceti. Hlavně zde ale polemizuje o krásách cesty: „okruh Popera je pro Rakušany možná krásnější než via delle Bocchette na Brentě, i když pro žádného Itala není nic krásnějšího než Bocchette“. Chtěl bych zde napsat, že jsem Ital a Popera nestojí za námahu dvou tisíců výškových metrů a Bocchette je nesrovnatelně krásnější, ale lhal bych jen kvůli tomu, aby Popera zůstala skryta před davy turistů mířících na Brentu. Na to, že je vrchol sezóny, tak potkat pět lidí a vidět šest dalších za celý den, to bychom museli jít Bocchette možná v lednu! Takže při prudkých a namáhavých výstupech jsem Ital a při spektakulárních (což je oblíbené slovo tištěných průvodců) výhledech jsem Rakušan do morku kostí. Proto jedte všichni na Bocchette, ja zůstanu zde.

Dost filozofování a do práce. Té je zpočátku cesty až moc. Od chaty Lunetti (1568 m), kam dojedeme

Ferrata Roghel je na cestě nejnáročnější

autem, vyrazíme po nezbytném až nutném macchiatu až před desátou hodinou, což vzhledem k popisu cesty na 6 hodin nevypadá až tak pozdě. K chatě Berti jdeme známou cestou, vždyť jsme tu před dvěma lety podnikli „odpočinkový“ výstup na Rotwand (Ufff). Před chatou se oddělujeme vlevo a zjišťujeme, že davy pokračují ze 100% vpravo na chatu. Tento fakt, který se s přibývajícím časem nemění, vyvolává v eL podezření, že jdeme špatně, že cesta bude těžší, než praví průvodce, či ještě horší katastrofické představy.

Naštěstí ještě před začátkem lan, po asi dvou a půl hodinách stoupaní slyšíme před sebou hlasy, které potvrzují, že jdeme správně. Výstup po ferrátě Roghel je ze sportovního hlediska nejnáročnější z celého okruhu. Jedná se o výstup po straně úzké štěrbině pod krásnými věžemi (campanili), místy s nutností přitáhnout se pažemi. V prvním náročnějším místě předcházíme hlasy, které vycházejí z úst padesátníka a pravděpodobně jeho otce. Dále již hlasy nedojdou, protože při „italské“ konverzaci na dálku naznačujeme, že další úsek je ještě náročnější než ten, kde se hlasy na dlouhou dobu zastavily.

Z rozsedliny se otvírá úplně jiný pohled. Před námi je velkolepý kuloár, naproti v dáli několik postav na přírodní lávce traverzujících Mont Giralba a pod námi červená bouda bivaku Battaglione Cadore. Podle jeho velikosti to musel být velmi malý batalión.

sněhový most neunese el natož mě

Máme za sebou 3,5 hodiny cesty a tušíme, že asi nejsme za půlkou! Sestup dolů je rychlý po dlouhé šikmé stěně. Při pohledu na postavu ferratisty stoupajícího vzhůru jsme rádi, že jdeme naším směrem a nevidíme před sebou nekonečný monotónní výstup. Ale to nevíme, proč je rád on! Míjíme se bez zastavení a sjíždíme po lanech až na dno stěny, kde lana končí. Nekončí však na cestě, ale v zasněženém žlabu, který je navíc výrazně odtátý a vytváří sněhový most, který se možná dal přejít tak na začátku prázdnin. Snažím se nalézt stopy ve sněhu, ale vše nasvědčuje tomu, že osoba,

kterou jsme minuly, byl mimozemšťan bez gravitace. Snažím se najít nějakou logiku toho, proč úplně nově zabezpečená cesta končí u starého lana, které je zamrzlé do ledu. Nesnažím se ho vyrvat, nastavit či najít jeho pokračování, jsme zkrátka v zasněženém žlebu, o kterém Pascal nemluví a který musíme překonat. Nechce se nám nasazovat mačky, prodíráme se radši mezi ledem a skálou. Posléze přecházíme na led a za pomoci jednoho cepínu společně sestupujeme. Sestup nakonec není tak dramatický, jak vypadal, ale je nám jasné, že okruh Popera má svá překvapení. Navíc se dopředu těšíme na sněhový žleb, který Pascal popisuje jako problematický sestup před chatou Carducci.

Pro doplnění hlavně morálních sil něžnější části naší dvoučlenné skupiny zastavujeme na půlhodinový oběd před nástupem na druhou ferrátu - Cengia Gabriella. Potkáváme zde už čtvrtého a pátého ferratistu na naší cestě. Jdou opačným směrem a asi toho mají už tak dost, že si pod červenou boudou bivaku představili chatu Berti s jídlem, teplými nápoji a studeným pivem. Sestoupili o 120 metrů níž, než museli, a teď se drápou k nám, aby se dozvěděli, že k chatě Berti to mají min. 2 hodiny. Aby nezůstali pozadu, odhadují naši cestu k chatě Carducci na min. 3,5 hodiny. Na to, že máme za sebou už 4,5 hodiny, nám to nějak nesedí – asi jsou opravdu pomalí.

cesta vede mezi ledem a skálou

Po krátkém zajištěném výstupu se dostáváme na lávku. Kdybych při psaní nevěděl, že nás čeká jedna ještě krásnější, napsal bych, že je naprosto mimořádná. Cesta po

ní je úchvatně a velmi citlivě vedená v přírodním terénu, nad stěnami spadající do hlubokého údolí, bez nutnosti umělého zajištění. Po nějaké době slyšíme z protilehlého svahu opět hlasy. Jsou to čtvrtý a pátý ferratista stoupající vzhůru od zasněženého žlebu do rozsedliny a tři další lidé, z nichž, podle vysokého nepřerušovaného hlasu, jedna musí být žena jdoucí a asi nadávající v našem směru. Po zbytek cesty čekáme, kdy nás dojdou, ale to již bude skoro tma a my budeme mít před sebou sklenku červeného vína.

vztyčený prst – pozor! teď začnete stoupat

Lávka Gabriella, na rozdíl od své jmenovkyně z Himalájů, časem začne nudit a my se soustředíme na vyhlížení exponované části zajištěné za pomoci kramlí. Popisovaná exponovaná část je však stále daleko a kramle asi odnesli spoluobčané do sběrných surovin! Po 6,5 hodinách se dostáváme ke skále, která připomíná ruku se vztyčeným prstem. Je to asi opět znamení, protože se zde lávka Gabriella mění ve ferrátu Gabriella. Začínají lana a začínají stoupat vzhůru, což Pascalův profil nezaznamenal.

Zaznamenala to ale eL, která začíná být dost unavená a pro svou útechu stále a stále vyhlíží kramle. Jsme v popisované jižní části, která není až tak exponovaná jako nekonečně dlouhá. Ferrata pořád zatáčí za roh do dalšího a dalšího žlebu a na vztyčeném prstu již shora vidíme rozedřené břicho. Jsme o dobrých 150 metrů výše než před začátkem lan - vpravo je Cima Undici, vlevo Cima Dodici, ale kramle nejsou nikde, dopiči.

horní lávky a vzadu neznatelná chata Carducci

Konečně výstup končí a rozprostírají se před námi asi nejkrásnější výhledy celé Gabrielly. Před námi je lávka klikatící se po stěnách Giralby, naproti stěny Cimy Undici, kterou kvůli nezletilým čtenářům budeme radši nazývat Croda dei Toni, hluboko pod námi cesta klikatící se někde z údolí o patnáct stovek metrů níže a před námi to nejkrásnější – v sedle chata Carducci. Opět se nabízí rým – Undici, Dodici, Carducci.

Lávka se klikatí po stěnách vysoko nad údolím, ale nejeví se nijak nebezpečná hlavně proto, že se dopředu obáváme zasněženého žlebu, který je skryt někde před námi. Začínáme sestupovat po lanech dolů k cestě, která se vine po suti. Jsme asi v nějakém větrném komínu, protože nám je za celý den poprvé zima a přemýšlíme o další vrstvě. Nakonec představa, že po lanech sjedeme dolů až k suti, která jistě nahradila v pozdním létě sněhový žlab, nám nedovolí zpomalit – chata se všemi vymoženostmi je už přece tak blízko!

Na konci lan nejsme u cesty, ale ve žlebu! Ten nemá 100 ale 300 metrů, ale je naštěstí jen z části zaledněn a v nejdůležitější části je asi 200 metrový provaz. Nemusíme nasazovat mačky, ani použít cepín, a za pomoci provazu sestupujeme po vysekaných stupech. Když tuto část teď popisuju, tak

sněhový žlab v závěru prvního dne

vím, že je to úsek důmyslně vedené cesty pro zpestření a dodání ferrátě určité výjimečnosti, ale po osmi a půl hodinách cesty nás příliš nepotěšil. Závěrečný sestup sutí a výstup k chatě zabral ještě více než půlhodinku, a tak po devíti a půl hodinách rozmanité a liduprázdné cesty sedíme na chatě Carducci a sličná Polka nám nabízí jídlo a studené a teplé nápoje. Musíme vydržet do 10 hodin večer, což zase není tak dlouho, protože až pak se jídelna změní v nouzové přenocování, které je určeno, společně se šesticí dalších, pro nás. Může nás hrát to, že 32€, které ušetříme oproti normálnímu ubytování, můžeme v klidu propít ve vínu dela casa, lahvovém františkánu či některé projít v zákuscích.

Druhý den

Ráno nás v půl 7 probouzí nejprve Bach a pak Strauss. Na Beethovena se již zvedáme a při Offenbachovi snídáme a chystáme se vyrazit na druhou, lehčí polovinu cesty. Zdravíme se s dvojicí důchodců, která večer seděla u vedlejšího stolu a dnes platí 2 piva, litr vína a 4 schnapsy. To ještě nevíme, že jdou stejnou trasu a budou nám dýchat na záda. Výstup trochu komplikuje fakt, že eL má rozedřené nohy od puchýřů a vyráží kulhavým pohybem do sedla o sto metrů výš. Zde se otevírá pohled na další úsek cesty – Stradu degli Alpini neboli cestu italských horských myslivců.

zářez a sněhové pole na Stradě

i když jsou sněhová pole prudká - takhle ne

Po chvíli se dostáváme na lávku, která vodorovně obchází celý masiv Cimy Undici (zase jsme tam). Lávka je, až na obtížné úseky, zajištěna fixním lanem, ale cvakat se není třeba. Je to obdoba charakteristického úseku na via delle Bocchette, ale protože tu chybí lidé, tak to nemůže být ono.

Po chvíli přicházíme k charakteristickému místu cesty, které jinde nenajdete...(viz foto u názvu). Osobně se mi více líbí přechody přes sněhová pole, které jsou až na jednu výjimku nezajištěné a vyvolávají představu nechtěného letního lyžování. Po asi hodině cesty lávkou se charakter cesty mění a stoupáme suťoviskem s občasnými sněhovými poli do sedla Undici (2600 m). V průvodci se o tomto úseku píše jako o nudném, ale může být sněhové pole nudné?

Navíc jsou výhledy stejně úchvatné jako z blízkého Rotwandu, který je sice vyšší, ale Cima Undici mu brání v pohledu na západ. Po celou dobu vidíme masiv Cimy Dodici a za protilehlým hřebenem nad chatou Comici se objevuje další velká a krásná Cima.

Není jedna ale tři, lépe napsat Tři, ale jsou v zákrytu a tak neposkytují charakteristický vzhled, o to možná krásnější. Pod nimi vpravo se objevuje Patenkofer a pochvíli i chata Locatelli. Za nimi Cristallo, vlevo pak Sorapis a Antelao.

Jedna, dvě nebo Tři Cimy di Lavaredo?

Na sedle řešíme problém. Čeká nás asi hodinový či delší přechod přes girlandy lávek, místy zasněžených, s výstupem do sedla Sentinella (2700 m) a 1200 metrů sestupu zpočátku po prudké moréně. Puchýře si však říkají o klid a pohodlí, a proto vynecháváme jak lávku, tak sestup ze sedla, který nestojí za omluvu, a vydáváme se již ověřeným sestupem dolů směrem k horní stanici lanovky na Rotwandwiesen. Sestup je pohodlnější než moréna, ale hlavně minimálně o ještě kratší. Jediný problém je dvojice důchodců, která nás došla a v sestupu nás neustále tlačí vpřed. Když se jich ptám, zda jdou na lanovku, tak se vytočí, že na lanovku je to přeci do kopce a oni jdou radši do údolí Fiscalina, které je ale o 500 metrů níž. My radši vystoupáme několik desítek metrů a sejdem na louky u lanovky.

vysněný cíl - lanovka, ale jen pro někoho

Puchýře jsou již v pohodě, ale auto je jaksi kousek vedle. Odkládám mačky a cepín a vydávám se po cestě č.15 přes sedlo Monte Croce k autu. Po hodině a půl indiánské chůze se ocitám o mnoho km a pět set výškových metrů zpět u chaty Locatelli. Můj odvážný čin nemůže zastavit ani výkřik „Attenzione, serpente“ (Pozor had), kterým mě u chaty vítají. Jsou skoro 3 hodiny odpoledne a mám za sebou 7 hodin cesty z chaty Carducci. Vynechal jsem sice lávku a morénu, ale okruh Popera jsem si rozšířil o traverz okolo Rotwandu. Jako prevenci proti možnému hadímu jedu si dávám studenou colu a vyrazím motorizovaně přes sedlo k dolní stanici lanovky pro slavnostní ukončení anella Popera.

Co říci pro Italy i Rakušany na závěr: Máme za sebou asi 2 km převýšení nahoru i dolu, 16,5 hodiny cesty, puchýře a bolavé nohy. To vše brzo zmizí a zbude pocit, že jsme absolvovali jedno z nejkrásnějších, nejpestřejších a nejnamáhavějších dolomitických dobrodružství. I tak by ale „Viva anello Popera“ asi řekl málokterý hodnověrný Ital.